

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים
ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
מועד הבחינה: קיץ תשע"ה, 2015
מספר השאלון: 136,001206

תנ"ך

2 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שתיים וארבעים וחמש דקות.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה חמישה פרקים.
פרק ראשון	—	ספר בראשית	—	(12x2)	—	24 נקודות
פרק שני	—	היסטוריוגרפיה ונבואה	—	(20x2)	—	40 נקודות
פרק שלישי	—	נושאי החובה	—	(6x3)	—	18 נקודות
פרק רביעי	—	נושאי ההרחבה	—	(6x1)	—	6 נקודות
פרק חמישי	—	קטע לניתוח ולהבנה	—	(4x3)	—	12 נקודות
	—	סה"כ	—		—	100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי תרגום. מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.
- ד. הוראות מיוחדות: (1) אל תעתיק את השאלה; כתוב את מספרה בלבד. (2) התרכז בנושא. שים לב לכתב, לכתיב ולפיסוק.

הערה: בקטעים מן התנ"ך השם המפורש בא בצורת ה'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון — ספר בראשית (24 נקודות)

ענה על שתי השאלות 1-2.

בכל שאלה ענה על סעיף א — חובה (7 נקודות) ועל אחד מן הסעיפים ב-ג (5 נקודות).
(לכל שאלה — 12 נקודות)

1. קרא בראשית, ד', 8-16.

ח וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל-הַבֵּל אָחִיו וַיְהִי בְהִיזְתָּם בְּשׂוּדָה וַיִּקַּם קַיִן
 ט אֶל-הַבֵּל אָחִיו וַיְהַרְגֵהוּ: וַיֹּאמֶר ה': אֵל-קַיִן אֵי הַבֵּל
 י אָחִיךָ וַיֹּאמֶר לֹא יָדַעְתִּי הֲשֹׁמֵר אָחִי אָנֹכִי: וַיֹּאמֶר מֶה
 יא עָשִׂיתָ קוֹל דְּמֵי אָחִיךָ צֹעֲקִים אֵלַי מִן-הָאֲדָמָה: וְעַתָּה אֲרוּר
 יב אֶתְּךָ מִן-הָאֲדָמָה אֲשֶׁר פָּצְתָה אֶת-פִּיהָ לְקַחַת אֶת-דַּמִּי
 יג אֶחֱיֶיךָ מִיָּדְךָ: כִּי תֵעָבֵד אֶת-הָאֲדָמָה לֹא-תִסַּף הֵת-כַּחֲסָה לְךָ
 יד נָע וְנָד תִּהְיֶה בָאָרֶץ: וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל-ה': גָּדוֹל עֲוֹנִי מִנְּשׂוּא:
 יו הֵן גֵּרֶשֶׁת אֹתִי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וּמִפְּנֵי אֶסְתֵּר וְהָיִיתִי
 יז נָע וְנָד בָּאָרֶץ וְהָיָה כָל-מֹצְאֵי יַחְרָגֵנִי: וַיֹּאמֶר לוֹ ה': לֵכֵן
 יח כָּל-יֹרֵג קַיִן שִׁבְעָתַיִם יִקָּם וַיִּשֶׂם ה': לְקַיִן אוֹת לְבִלְתִּי
 יט הַפּוֹת-אֹתוֹ כָּל-מֹצְאָיו: וַיֵּצֵא קַיִן מִלְּפָנֵי ה': וַיֵּשֶׁב בָּאָרֶץ
 כ נוֹד קְדֵמַת-עֵדֵן:

ענה על סעיף א (חובה).

א. בקטע זה קין מתואר כחוטא המתנער מהאחריות למעשהו.
הבא מן הקטע שתי ראיות המבססות זאת, והסבר אותן.

ענה על אחד מן הסעיפים ב-ג.

ב. בבראשית רבה, כ"ב, הדיון על פסוק 8 מתחיל בשאלה "על מה היו מדיינים?"

(1) השאלה בבראשית רבה עוסקת בפער שבפסוק 8. מהו פער זה? (2 נקודות)

(2) איזה מסר אפשר לדעתך ללמוד מן הפער שציינת בתת-סעיף (1)? (3 נקודות)

ג. קרא גם בראשית, ד', 2 ופסוקים 11-15 בקטע שלפניך.

(1) ציין שני רכיבים בעונשו של קין.

הסבר על פי פסוק 2 מדוע עבור קין עונש זה חמור ביותר.

(3 נקודות)

(2) איזו הקלה בעונש קיבל קין? הסבר, ובסס את דבריך על הכתוב. (2 נקודות)

/המשך בעמוד 3/

2. קרא בראשית, י"א, 26-31; י"ב, 1-9.

בראשית, י"א, 26-31

וַיְהִי־

כז תָּרַח שִׁבְעִים שָׁנָה וַיֻּלַּד אֶת־אַבְרָם אֶת־נְחוּר וְאֶת־הָרָן:

כח וַאֲלֵהָ תּוֹלְדֹת תָּרַח תָּרַח הוֹלִיד אֶת־אַבְרָם אֶת־נְחוּר וְאֶת־

כט הָרָן וְהָרָן הוֹלִיד אֶת־לוֹט: וַיָּמָת הָרָן עַל־פְּנֵי תָרַח אָבִיו בְּאֶרֶץ

ל א מוֹלְדָתוֹ בְּאֹר כְּשָׂדִים: וַיִּקַּח אַבְרָם וְנְחוּר לָהֶם נָשִׁים שֵׁם

אֵשֶׁת־אַבְרָם שָׂרִי וְשֵׁם אֵשֶׁת־נְחוּר מְלֵכָה בֵּת־הָרָן אָבִי־

ב א מְלֵכָה וְאָבִי יִסְכָּה: וַתְּהִי שָׂרִי עַמְרָה אֵין לָהּ וָלֵד: וַיִּקַּח תָּרַח

אֶת־אַבְרָם בְּנֹו וְאֶת־לוֹט בֶּן־הָרָן בֶּן־בְּנֹו וְאֵת שָׂרִי כַלְתּוֹ

אֵשֶׁת אַבְרָם בְּנֹו וַיֵּצְאוּ אִתָּם מֵאֹר כְּשָׂדִים לָלֶכֶת אֶרֶצָה

כָּנָעַן וַיָּבֹאוּ עַד־חָרָן וַיֵּשְׁבוּ שָׁם:

בראשית, י"ב, 1-9

א וַיֹּאמֶר ה' אֱלֹהֵי אַבְרָם לֵךְ־לְךָ מֵאֶרֶץ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבְּיַת

ב אָבִיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֹרְאָךָ: וַאֲעִשֶׂךָ לְגֹי גְדוֹל וְאֶבְרַכְךָ

ג וְאֶגְדַּלְךָ שָׁמַךְ וְהָיָה בְרִכָּה: וְאֶבְרַכְךָ מִבְּרַכְיֹוֹת וּמִקְלָלֹוֹת אָאֵר

ד וְנִבְרַכְוּ בְךָ כָּל־מְשֻׁפָּחֵת הָאָדָמָה: וַיֵּלֶךְ אַבְרָם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר

ה אֱלֹוֹ ה': וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ לוֹט וְאַבְרָם בֶּן־חָמֵשׁ שָׁנִים וְשִׁבְעִים

ו שָׁנָה בְּצֵאתוֹ מִחָרָן: וַיִּקַּח אַבְרָם אֶת־שָׂרִי אִשְׁתּוֹ וְאֶת־לוֹט

ז בֶּן־אָחִיו וְאֶת־כָּל־דְּכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכְשׁוּ וְאֶת־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־עָשׂוּ

ח בְּחָרָן וַיֵּצְאוּ לָלֶכֶת אֶרֶצָה כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ אֶרֶצָה כְּנָעַן: וַיַּעֲבֹד

ט אַבְרָם בְּאֶרֶץ עַד־מְקוֹם שְׁכֵם עַד־אֵלֹוֹן מוֹרֵה וְהַכְּנַעֲנִי אֹו

י בְּאֶרֶץ: וַיֹּרָא ה' אֱלֹהֵי אַבְרָם וַיֹּאמֶר לוֹרְעֵךְ אִתָּן אֶת־הָאָרֶץ

יא הַזֹּאת וַיְבִן שָׁם מִזְבֵּחַ לַה' הַנְּרָאָה אֱלֹוֹ: וַיַּעֲתֵק מִשֶׁם

יב הַדְּדָה מִקְדָּם לְבֵית־אֵל וַיֵּט אֶהְלֵה בֵּית־אֵל מִיָּם וְהָעִי מִקְדָּם

יג וַיְבִן שָׁם מִזְבֵּחַ לַה' וַיִּקְרָא בְּשֵׁם ה': וַיִּפַּע אַבְרָם הַלֹּךְ

יד וַנְּסוּעַ הַנְּגִבָה:

/המשך בעמוד 5/

ענה
א.
ענה
ב.
ג.

ענה על סעיף א (חובה).

א. קרא בראשית, י"א, 31 ובראשית, י"ב, 1-5 שלפניך.
יציאת אברם לארץ כנען מתוארת בשני הקטעים האלה. הסבר כיצד מתוארת יציאתו
לכנען בכל אחד מן קטעים, וציין הבדל אחד ביניהם.

ענה על אחד מן הסעיפים ב-ג.

ב. קרא בראשית, י"א, 30 שלפניך.

יש הטוענים כי המידע שנמסר בפסוק זה הוא רמז מקדים לקושי בהמשך סיפורי אברהם.
הסבר טענה זו.

ג. קרא בראשית, י"ב, 5-9 שלפניך, וגם את קטע השיר שלהלן "קום והתהלך בארץ",
מאת יורם טהרלב.

קום והתהלך בארץ

בתרמיל ובמקל

ונדאי תפגש בדרך

שוב את ארץ-ישראל.

על פי השיר, אפשר להכיר את הארץ באמצעות מסעות בה.

(1) הסבר כיצד דברים אלה באים לידי ביטוי בבראשית, י"ב, 6-9 שלפניך. (3 נקודות)

(2) ממעשי אברם בפסוקים אלה נראה כי לשיטוטיו בארץ הייתה מטרה נוספת.

מהי מטרה זו? הסבר, ובסס את דבריך על הכתוב. (2 נקודות)

/המשך בעמוד 6/

פרק שני — היסטוריוגרפיה ונבואה (40 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 3-5.

בכל שאלה שבחרת, ענה על סעיף א — חובה (8 נקודות) ועל שניים מן הסעיפים ב-ד (לכל סעיף — 6 נקודות).
(לכל שאלה — 20 נקודות)

3. קרא מלכים א, י"ז, 1-9.

א וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי הַתְּשֻׁבִי מִתְּשֻׁבֵי גִלְעָד אֶל־
 אֲחֵיכֶם חֵי־הָאֱלֹהִים יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר עֲמַדְתִּי לִפְנֵי אִם־יְהִי
 ב הַשָּׁנִים הָאֵלֶּה טַל וּמָטָר כִּי אִם־לִפִּי דְבַרְיִי וַיְהִי
 ג דְּבַר־הָאֱלֹהִים לְאֹמֶר: לֶךְ מִזֶּה וּפְגַמְתָּ לְךָ קִדְמָה וּגְסַתְרֶת
 ד בְּנַחַל כְּרִית אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הַיַּרְדֵּן: וְהָיָה מִהֲנַחַל תִּשְׁתֶּה וְאֶת־
 ה הָעֲרָבִים צִוִּיתִי לְכַלְכֵּלְךָ שֵׁם: וַיֵּלֶךְ וַיַּעַשׂ כְּדִבְרֵי־הָאֱלֹהִים וַיֵּלֶךְ וַיֵּשֶׁב
 ו בְּנַחַל כְּרִית אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הַיַּרְדֵּן: וְהָעֲרָבִים מִבְּיָאִים לוֹ לֶחֶם
 ז וּבָשָׂר בְּבִקְרָה וּלְחֶם וּבָשָׂר בְּעֶרְבַּי וּמִן־הַנַּחַל יִשְׁתֶּה: וַיְהִי מִקֵּץ
 ח יָמָיו וַיֵּיבֶשׂ הַנַּחַל כִּי לֹא־הָיָה גֶשֶׁם בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל וַיְהִי
 ט דְּבַר־הָאֱלֹהִים לְאֹמֶר: קוּם לֶךְ צִרְפָּתָה אֲשֶׁר לְצִידוֹן וַיֵּשֶׁב
 שֵׁם הַנָּה צִוִּיתִי שֵׁם אִשָּׁה אֶלְמָנָה לְכַלְכֵּלְךָ:

- ענה על סעיף א (חובה).
- א. מהי הנבואה שאליהו מוטר לאחאב בפסוק 1, ומדוע נמסרה לו נבואה זו? בתשובתך היעזר במלכים א, ט"ז, 29-33 ובדברים, י"א, 16-17.
- ענה על שניים מן הסעיפים ב-ד.
- ב. קרא פסוק 1 בקטע שלפניך.
- (1) המילים "כי אם לפי דברי" בנבואתו של אליהו עשויות לגרום לקושי תאולוגי (דתי). מהו קושי זה? (3 נקודות)
- (2) קרא גם מלכים א, י"ח, 1. האם לדעתך הנאמר בפסוק זה מסייע לפתור את הקושי? נמק. (3 נקודות)
- ג. בקטע שלפניך מסופר כי אליהו מסתתר בנחל פְרִית. ציין שתי סיבות לשהייה של אליהו בנחל.
- ד. קרא פסוקים 2-9 בקטע שלפניך.
- לדעת פרשנים אחדים, "הערבים" הם אנשי הערבה.
- (1) האם לדעתך לפי פירוש זה נעשה לאליהו נס? בסס את דבריך על פסוקים 2-6 בקטע שלפניך. (3 נקודות)
- (2) האם פסוקים 7-9 תומכים בדעתך או אינם תומכים בה? הסבר. (3 נקודות)

א שָׁתִים עֶשְׂרֵה שָׁנָה מְנַשֶּׁה בְּמִלְכוֹ וְחֲמִשִּׁים וְחֲמִשׁ שָׁנָה מֶלֶךְ
 ב בִּירוּשָׁלַם וְשֵׁם אִמּוֹ חַפְצִי-בָהּ: וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי ה'־
 ג כְּתוֹעֲבֹת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הוֹדִישׁ ה'־ מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיֵּשֶׁב
 ד וַיִּבֶן אֶת-הַבָּמֹת אֲשֶׁר אָבָד חֻזְקִיהוּ אָבִיו וַיִּקַּם מִזְבַּחַת
 ה לַפֶּעַל וַיַּעַשׂ אֲשֶׁרָה כַּאֲשֶׁר עָשָׂה אַחֲאָב מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁתַּחֲוֶה
 ו לְכָל-צְבָא הַשָּׁמַיִם וַיַּעֲבֹד אֹתָם: וּבְנָה מִזְבַּחַת בְּבֵית ה'־
 ז אֲשֶׁר אָמַר ה'־ בִּירוּשָׁלַם אֲשֵׁים אֶת-שְׁמִי: וַיִּבֶן מִזְבַּחֹת
 ח לְכָל-צְבָא הַשָּׁמַיִם בְּשְׁתֵּי הַצְּרוֹת בֵּית-ה'־: וַהֲעֵבִיר אֶת-
 ט בְּנֵי בָאֵשׁ וְעוֹנָן וְנַחֲשׁ וַעֲשָׂה אוֹב וַיִּדְעִינִם הִרְבָּה לַעֲשׂוֹת הָרַע
 י בְּעֵינֵי ה'־ לְהַכְעִיִם: וַיִּשָּׂם אֶת-פֶּסֶל הָאֲשֶׁרָה אֲשֶׁר עָשָׂה
 יא בְּבֵית אֲשֶׁר אָמַר ה'־ אֶל-דָּוִד וְאֶל-שְׁלֹמֹה בְּנֵי בְּבֵית הַזֶּה
 יב וּבִירוּשָׁלַם אֲשֶׁר בַּחֲדָתִי מִכָּל שְׁבֹטֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֵׁים אֶת-שְׁמִי
 יג לְעוֹלָם: וְלֹא אֶסִּיף לְהַנִּיד רֶגֶל יִשְׂרָאֵל מִן-הָאָדָמָה אֲשֶׁר
 יד נָתַתִּי לְאֲבוֹתָם רֶקֶב אִם-יִשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתִים
 טו וְלִכְל-הַתּוֹרָה אֲשֶׁר-צִוָּה אֹתָם עֲבָדֵי מֹשֶׁה: וְלֹא שָׁמְעוּ וַיִּתְעַם
 טז מְנַשֶּׁה לַעֲשׂוֹת אֶת-הָרַע מִן-הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִשְׁמִיד ה'־ מִפְּנֵי
 יז בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיִּדְבַר ה'־ בְּיַד-עֲבָדָיו הַנְּבִיאִים לֵאמֹר: יַעֲזֹב
 יח אֲשֶׁר עָשָׂה מְנַשֶּׁה מֶלֶךְ-יְהוּדָה הַתְּעֻבֹת הָאֵלֹהִים הָרַע מִכָּל
 יט אֲשֶׁר-עָשׂוּ הָאֲמֹרֵי אֲשֶׁר לִפְנֵי וַיַּחֲטֵא גַם-אֶת-יְהוּדָה
 כ בְּגִלּוּלָיו: לָכֵן כֹּה-אָמַר ה'־ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
 כא הַנְּנִי מִבֵּיא רָעָה עַל-יְרוּשָׁלַם וְיְהוּדָה אֲשֶׁר כָּל-שָׁמְעוּ
 כב תִּצְלַנְה שְׁתֵּי אֲזִנָּיו: וְנִטִּיתִי עַל-יְרוּשָׁלַם אֶת-קוֹ שִׁמְרוֹן וְאֶת-
 כג מִשְׁקַלְת בֵּית אַחֲאָב וּמַחִיתִי אֶת-יְרוּשָׁלַם כַּאֲשֶׁר-יִמְחָה
 כד אֶת-הַצְּלַחַת מַחֶה וְהִפָּךְ עַל-פָּנָיָהּ: וְנִטְשָׁתִי אֶת שְׂאֵרֵית
 כה נַחֲלָתִי וְנִתְתִים בְּיַד אִיבִיהֶם וְהָיוּ לְבָז וּלְמַשְׁפָּה לְכָל-
 כו אִיבִיהֶם: יַעֲזֹב אֲשֶׁר עָשׂוּ אֶת-הָרַע בְּעֵינֵי וַיְהִיו מִכְעָסִים אֹתִי
 כז מִן-הַיּוֹם אֲשֶׁר יֵצְאוּ אֲבוֹתָם מִמִּצְרַיִם וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה: וְגַם
 כח דָּם נָקִי שִׁפְךָ מְנַשֶּׁה הִרְבָּה מֵאֹד עַד אֲשֶׁר-מָלֵא אֶת-יְרוּשָׁלַם
 כט פֶּה לִפְהָ לְבָד מִחֲטָאתוֹ אֲשֶׁר חֲטָיָא אֶת-יְהוּדָה לַעֲשׂוֹת

שמעיה

י' **הֲרַע בְּעֵינַי ה' וַיִּתֵּן דְּבָרַי מִנְּשֵׁה וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה וְחַטָּאתוֹ
 אֲשֶׁר חָטָא הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דְּבָרַי הַיָּמִים לְמַלְכֵי
 י"י **יְהוּדָה: וַיִּשְׁכַּב מִנְּשֵׁה עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבֹּר בְּגֹן־בֵּיתוֹ בְּגֹן־עֹזָא
 וַיִּמְלֹךְ אֲמוֹן בְּנוֹ תַחְתָּיו:****

ענה על סעיף א (חובה).

א. (1) בפסוקים 9-11 מוזכרים עמים אחרים, שאינם בני ישראל.

מדוע המחבר מזכיר אותם? הסבר. (6 נקודות)

(2) בפסוקים 12-15 כתובה נבואה. מהי הנבואה? (2 נקודות)

ענה על שניים מן הסעיפים ב-ד.

ב. קרא גם מלכים ב, כ"ג, 26-27.

על פי הקטע במלכים ב, כ"א שלפניך, ציין שלוש חטאים חמורים מאוד של מנשה,

היכולים להסביר את הנאמר במלכים ב, כ"ג, 26-27.

הסבר, ובסס את דבריך על הכתוב.

ג. קרא פסוקים 7-9 ופסוק 14 בקטע שלפניך.

(1) הסבר את המתח בין הנאמר בחלק הראשון של פסוק 8 (עד האתנחתא)

ובין הנאמר בפסוק 14.

(3 נקודות)

(2) הסבר כיצד החלק השני של פסוק 8 וכן פסוק 9 פותרים את המתח שצינת

בתת-סעיף (1). (3 נקודות)

ד. קרא גם דברי הימים ב, ל"ג, 10-16.

בפסוקים שבדברי הימים יש מידע על מנשה שאינו כתוב בספר מלכים.

(1) מהו המידע? (2 נקודות)

(2) מנשה מלך חמישים וחמש שנה. מלוכתו רבת השנים אינה הולמת את תפיסת הגמול

של מחבר ספר דברי הימים.

כיצד המידע שצינת בתת-סעיף (1) פותר אי-הלימה זו? (4 נקודות)

5. קרא ישעיה, ב', 4-1.

הַדְּבַר אֲשֶׁר חָזָה א
 יִשְׁעִיהוּ בֵּן-אֲמוּן עַל-יְהוּדָה וּירוּשָׁלַם: וְהִיא בְּאַחֲרִית הַיָּמִים נִכּוֹן יִהְיֶה הַר בֵּית-ה' בְּרֹאשׁ הַהָרִים וְנִשְׂא מִגְבְּעוֹת וְנָהְרוּ אֵלָיו כָּל-הַגּוֹיִם: וְהִלְכּוּ עַמִּים רַבִּים וְאָמְרוּ לְכוּ וְנַעֲלֶה אֶל-הַר-ה': ה' אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וְיִזְרְנוּ מִדְּרָכָיו וְנִלְכֶה בְּאַרְחֵיהֶם כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וְדְבַר-ה' מִירוּשָׁלַם: וְשָׁפַט בֵּין הַגּוֹיִם וְהוֹכִיחַ לְעַמִּים רַבִּים וְכָתְתוּ חֲרָבוֹתֵם לְאֵתִים וְחִנְתִּיתֶיהֶם לְמִזְמוֹרוֹת לֹא-יִשְׂא גּוֹי אֶל-גּוֹי חֶרֶב וְלֹא-יִלְמְדוּ עוֹד מִלְחָמָה:

ענה על סעיף א (חובה).

א. לפי הקטע שלפניך, מה יהיה המעמד של הר בית ה' באחרית הימים? הסבר.

ענה על שניים מן הסעיפים ב-ד.

ב. סובלנות היא הכרה בזכות הקיום של קבוצות ודעות שונות.

האם לדעתך נבואת ישעיהו בפסוקים אלה מתארת חזון של סובלנות?

הסבר, ובסס את דבריך על הכתוב.

ג. קרא גם את בראשית, י"ב, 3 ושמות, י"ט, 5-6.

הסבר כיצד הנאמר בכל אחד מפסוקים אלה בא לידי ביטוי בחזון ישעיהו.

ד. קרא פסוק 4 בקטע שלפניך.

מהו ההיפוך שמתואר בפסוק, ומהי הסיבה להיפוך זה? הסבר.

פרק שלישי – נושאי החובה (18 נקודות)

ענה על שלוש מן השאלות 6-9 (לכל שאלה – 6 נקודות).

חנז

6. קרא דברים, כ', 10-15.

בִּיתְקַרְבֵּי אֱלֹ-
הֵי עֵינֶיךָ לְהִלָּחֵם עָלֶיךָ וְקִרְאתָ אֵלֶיךָ לְשָׁלוֹם: וְהָיָה אִם-שָׁלוֹם
תִּעֲנֶנְךָ וּפְתַחְתָּ לִּי וְהָיָה כָּל-הָעַם הַנִּמְצָא-בָּהּ יִהְיוּ לְךָ לְמַס
וְעַבְדֶּיךָ: וְאִם-לֹא תִשְׁלִים עִמָּךְ וְעָשִׂיתָ עִמָּךְ מִלְחָמָה וְצָרָת
עָלֶיךָ: וּנְתַנָּה ה' אֱלֹהֶיךָ בְיָדְךָ וְהִפִּיתָ אֶת-כָּל-זְכוּרָה לְפִי-
דְּחָרְבָה: רַק הַנְּשִׂים וְהַטַּף וְהַבְּהֵמָה וְכָל אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּעִיר כָּל-
שְׁלָלָה תָּבוֹז לְךָ וְאָכַלְתָּ אֹתוֹ שֶׁלֵּל אֵיבֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן ה' אֱלֹהֶיךָ
לְךָ: כִּן תַּעֲשֶׂה לְכָל-הָעָרִים הַרְחֹקֹת מִמֶּנּוּ מֵאֹד אֲשֶׁר לֹא-מֵעָרֵי
הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה הֵנָּה:

- א. לפניך קטע מחוקי המלחמה, ובו מפורטות שתי דרכים שבני ישראל מצווים לנקוט כלפי יושבי הערים ה**הבחנות**. הבחירה באיזו דרך לנקוט תלויה בהתנהגות של יושבי העיר. הסבר מה הן שתי הדרכים. (4 נקודות)
- ב. השורש ש-ל-מ חוזר שלוש פעמים בפסוקים 10-12 בקטע שלפניך. על מה עשויה לרמוז חזרה זו דווקא בהקשר של חוקי המלחמה? הסבר. (2 נקודות)

חכמה

7. קרא איוב, א', 1-5.

א אִישׁ הָיָה בְּאֲדָמָה עֵינֵי אִיּוֹב שָׁמוּ וְהָיָה הָאִישׁ הַהוּא תָם וְיָשָׁר
 ב וַיֵּרָא אֱלֹהִים וְסָר מֵרָע: וַיִּגְדְּלוּ לוֹ שִׁבְעָה בָנִים וְשְׁלוֹשׁ בָּנוֹת:
 ג וַיְהִי מְקַנְהוּ שִׁבְעַת אֲלֵפֵי-צֹאן וְשִׁלְשַׁת אֲלֵפֵי גְמָלִים וְחֲמִשׁ
 מֵאוֹת צֹמֵד-בָּקָר וְחֲמִשׁ מֵאוֹת אֲתוֹנוֹת וְעֹבְדָה רַבָּה מְאֹד וַיְהִי
 ד הָאִישׁ הַהוּא גָּדוֹל מִכָּל-בְּנֵי-קֹדֶם: וְהָלְכוּ בָנָיו וַעֲשׂוּ מִשְׁתָּה
 ה בֵּית אִישׁ יוֹמוֹ וְשִׁלְחוּ וְקִדְאוּ לְשִׁלְשַׁת אַחֵיהֶם לְאֵכֶל
 וְלִשְׁתוֹת עִמָּהֶם: וַיְהִי כִּי הִקִּיפוּ יָמֵי הַמִּשְׁתָּה וַיִּשְׁלַח אִיּוֹב
 וַיְקַדְּשֵׁם וְהִשְׁכִּים בְּבִקְרָה וְהָעֶלְהָ עֲלוֹת מִסְפָּר כֹּלֶם כִּי אָמַר
 אִיּוֹב אוֹלֵי חֲטָאוֹ בְּנֵי וּבְרַכּוּ אֱלֹהִים בְּלִבְבְּכֶם כִּכָּה יַעֲשֶׂה אִיּוֹב
 כָּל-הַיָּמִים:

- א. יש הטוענים כי בקטע זה יש הגזמה בתיאור הצדיקות של איוב. בסס טענה זו על ראייה מפסוק 5 בקטע שלפניך, והסבר את הראיה. (3 נקודות)
- ב. מדוע חשוב לתאר את איוב כצדיק בתחילת ספר איוב? הסבר. (3 נקודות)

/המשך בעמוד 14/

נביאי אמת ונביאי שקר

8. קרא ירמיה, כ"ח, 11-1.

וְיִהְיֶה בַּשָּׁנָה הַזֹּאת בְּרֵאשִׁית מַמְלַכֶת צְדָקָה מֶלֶךְ־יְהוּדָה בְּשֵׁנִת הַרְבַּעִית בְּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי אָמַר אֵלַי חֲנַנְיָה בֶן־עֲזַרְיָה הַנָּבִיא אֲשֶׁר מִגְּבֻעוֹן בְּבֵית הַיְיָ לְעֵינַי הַפְּהַנִּים וְכָל־הָעָם לֵאמֹר: כֹּה־אָמַר ה' צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר שְׁבֵרְתִי אֶת־עַל מֶלֶךְ בָּבֶל: בְּעוֹד שְׁנָתַיִם יָמִים אֲנִי מוֹשִׁיב אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה אֶת־כָּל־כְּלֵי בֵּית הַיְיָ אֲשֶׁר לָקַח נְבוּכַדְנֶאֶצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל מִן־הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיָּבִיאוּם בָּבֶל: וְאֶת־יְכִנְיָה בֶן־יְהוֹיָקִים מֶלֶךְ־יְהוּדָה וְאֶת־כָּל־גְּלוֹת יְהוּדָה הַבָּאִים בָּבֶלָה אֲנִי מוֹשִׁיב אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה נְאֻם־ה' כִּי אֲשַׁבֵּר אֶת־עַל מֶלֶךְ בָּבֶל: וַיֹּאמֶר יִרְמְיָה הַנָּבִיא אֶל־חֲנַנְיָה הַנָּבִיא לְעֵינַי הַפְּהַנִּים וּלְעֵינַי כָּל־הָעָם הָעֹמְדִים בְּבֵית הַיְיָ: וַיֹּאמֶר יִרְמְיָה הַנָּבִיא אֲמִן כֵּן יַעֲשֶׂה ה' יְקֻם ה' אֶת־דְּבָרֶיךָ אֲשֶׁר נִבְּאתָ לְהָשִׁיב כָּל־יְהוּדָה וְכָל־הַגּוֹלָה מִבָּבֶל אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה: אֲךָ שָׁמַעְנָא הַדְּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי דֹבֵר בְּאָזְנוֹךָ וּבְאָזְנֵי כָל־הָעָם: הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר הָיוּ לִפְנֵי וּלְפָנֶיךָ מִן־הָעוֹלָם וַיִּנְבְּאוּ אֶל־אֲרָצוֹת רַבּוֹת וְעַל־מַמְלָכוֹת גְּדוֹלוֹת לְמַלְחָמָה וּלְדַעָה וּלְדַבֵּר: הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר יִנְבְּאוּ לְשָׁלוֹם בְּבֵית דְבַר הַנְּבִיא יוֹדַע הַנְּבִיא אֲשֶׁר־שָׁלַח ה' בְּאֵמַת: וַיִּקַּח חֲנַנְיָה הַנָּבִיא אֶת־הַמוֹטָה מֵעַל צִוָּאר יִרְמְיָה הַנָּבִיא וַיִּשְׁבֶּרְהוּ: וַיֹּאמֶר חֲנַנְיָה לְעֵינַי כָּל־הָעָם לֵאמֹר כֹּה אָמַר ה' נָכְהָ אֲשַׁבֵּר אֶת־עַל נְבֻכַדְנֶאֶצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל בְּעוֹד שְׁנָתַיִם יָמִים מֵעַל צִוָּאר כָּל־הַגּוֹיִם וַיִּלְךְ יִרְמְיָה הַנָּבִיא לְדַרְכּוֹ:

א. הסבר את המחלוקת בין שני הנביאים, חנניה וירמיה, שבאה לידי ביטוי בקטע שלפניך.

בסס את דבריך על הכתוב.

(4 נקודות)

ב. הבא מן הקטע רמז שהמעשה הסמלי שעשה חנניה וההסבר שלו למעשיו ערערו את הביטחון של ירמיה בצדקת נבואתו שלו. (2 נקודות)

/המשך בעמוד 15/

שיבת ציון

9. קרא עזרא, א' 1-6.

א וּבִשְׁנַת אֶחָת לְפֹדֶשׁ מֶלֶךְ פָּרִס לְכָלוֹת דְּבַר-יְהוָה מִפִּי
 יְרֵמְיָה הָעֵיִר יְהוָה אֶת-דְּוָח פֶּדֶשׁ מֶלֶךְ-פָּרִס וַיַּעֲבֹר-קוֹל
 ב בְּכָל-מְלָכוֹת וְגַם-בְּמִכְתָּב לְאֹמֶר: כֹּה אָמַר פֶּדֶשׁ מֶלֶךְ
 פָּרִס כָּל מַמְלָכוֹת הָאָרֶץ נָתַן לִי יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וְהוּא
 ג פָּקַד עָלַי לְבָנוֹת-לוֹ בֵּית בִּירוּשָׁלַם אֲשֶׁר בִּיהוּדָה: מִיַּבְבָּם
 מִכָּל-עַמּוֹ יְהִי אֱלֹהֵיו עִמּוֹ וַיַּעַל לִירוּשָׁלַם אֲשֶׁר בִּיהוּדָה
 ד וַיִּבֶן אֶת-בַּיִת יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוּא הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר
 בִּירוּשָׁלַם: וְכָל-הַנְּשֹׂאֵר מִכָּל-הַמְּקוֹמוֹת אֲשֶׁר-הוּא גֵר-שָׁם
 ה יִנְשְׂאוּהוּ אֲנָשֵׁי מִכְּמוֹ בְּכֶסֶף וּבַזָּהָב וּבַרְכֹּשׁ וּבַבְּהֵמָה עִם-
 ו הַנְּדָבָה לְבַיִת הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַם: וַיִּקְוּמוּ רְאִישֵׁי
 ז הָאֲבוֹת לַיהוּדָה וּבְנֵיהֶם וְהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם לְכָל הָעֵיר הָאֱלֹהִים
 ח אֶת-דְּוָחוֹ לְעֹלוֹת לְבָנוֹת אֶת-בַּיִת יְהוָה אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַם:
 ט וְכָל-סְבִיבֵיהֶם חִזְקוּ בִּידֵיהֶם בְּכָל-כֶּסֶף בַּזָּהָב בַּרְכֹּשׁ
 י וּבַבְּהֵמָה וּבַמְּגִדָּוֹת לְבָר עַל-כָּל-הַתְּנָדָב:

בקטע שלפניך האירועים ההיסטוריים מתוארים כהתגשמות של נבואת ירמיה.
 הסבר קביעה זו. היעזר בירמיה, כ"ט, 10.

פרק רביעי – נושאי ההרחבה (6 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 10-13 (6 נקודות).

חוק

10. קרא ויקרא, י"ט, 18, 34.

ויקרא, י"ט, 18.

יח
לֹא-תִקְּמוּ וְלֹא-תִטְּרוּ אֶת-בְּנֵי עַמְּךָ וְאֶהְבֶּתְךָ
לְדַעַךְ כְּמוֹךְ אֲנִי ה'.

ויקרא, י"ט, 34.

יט
כִּי-אֲזַדְּרַח מִנֶּפֶשׁ יְהִיָּה לָכֶם הַגֵּר וְהַגֵּר
אֶתְכֶם וְאֶהְבֶּתְךָ לוֹ כְּמוֹךְ כִּי-גֵרִים הֵייתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי
ה' אֱלֹהֵיכֶם:

בשני הפסוקים שלפניך נזכרת הדרישה לאהוב את האדם האחר "כמוך".

א. בפסוק 34 מצודף לציווי נימוק. הסבר את הנימוק. (2 נקודות)

ב. מדוע לדעתך חשב המחוקק שיש צורך להוסיף נימוק בפסוק 34, ומדוע הוסיף דווקא נימוק זה? (4 נקודות)

תכמה

11. קרא איוב, ח', 7-3, 19-11.

איוב, ח', 7-3

ה האל יעות משפט ואם שדי יעות צדק: אם בניך חטאו
 ה לו וישלחם ביד פשעם: אם אתה תשחד אל-אל ואל-שדי
 ו תתחנן: אם צד וישך אתה כי-עתה יעיר עליך ושלם נות
 ז צדקך: והיה ראשיתך מצער ואחריתך ישגה מאד:

איוב, ח', 19-11

יא היגאה-גמא בלא בצה ישגא-אחו בלי-מים: עדנו
 יב באפו לא יקטר ולפני כל-חציר ייבש: פן ארחות כל-שכתי
 יג אל ותקות חנף תאבד: אשר-יקוט כסלו ובית עכביש מבטחו:
 יד ישען על-ביתו ולא יעמד יחזיק בו ולא יקום: רטב הוא לפני-
 יו שמש ועל-צנתו יונקתו תצא: על-גל שרשיו יסככו בית אבנים
 יז יחזה: אם יבלענו ממקומו וכחש בו לא ראיתך: הן-הוא
 משוש דרכו ומעפר אחר יצמחו:

בפסוקים 7-3 בלדד השוחי מציג את עמדותיו בנוגע לדרכים שבהן אלוהים מנהל את העולם,

והמשלים בפסוקים 11-19 ממחישים עמדות אלה.

בחר באתד המשלים והסבר כיצד הוא ממחיש את אחת הטענות שמציג בלדד בדבריו.

נביאי אמת ונביאי שקר

12. קרא עמוס, ז', 10-17.

וישלח אמציה
 פתח בית-אל אל-ירבעם מלך-ישראל לאמר קשר עלך
 עמוס בקרב בית ישראל לא-תוכל הארץ להכיל את-
 פל-דבריו: כי-כה אמר עמוס בקרב ימות ירבעם וישלח
 גלה וגלה מעל אדמתו: ויאמר אמציה אל-
 עמוס חזה לך ברחלך אל-ארץ יהודה ואכל-שם לחם ושם
 תנבא: ובית-אל לא-תוסיף עוד להנבא כי מקדש-מלך הוא
 ובית ממלכה הוא: ויען עמוס ויאמר אל-אמציה לא-נבא
 אנכי ולא בן-נבא אנכי כי-בוקר אנכי וכולם שקמים:
 ויקחני ה' מאחרי העזאן ויאמר אלי ה' לך הנבא אל-עמי
 ישראל: ועתה שמע דבר-ה' אתה אמר לא תנבא על-
 ישראל ולא תטוף על-בית ישחק: לכן כה-אמר ה'
 אשתך בעיר תזנה ובניך ובנותיך בקרב יפלו ואדמתך בתבל
 תחלק ואתה על-אדמה טמאה תמות וישלח אל גלה וגלה
 מעל אדמתו:

א. על פי הקטע שלפניך, כיצד אמציה מבין את תפקיד הנביא? בסס את דבריך על הכתוב.

(3 נקודות)

ב. האם עמוס מסכים עם אמציה בנוגע לתפקיד הנביא? נמק. (3 נקודות)

שיבת ציון

13. קרא יחזקאל, ל"ז, 1-14.

א הִיָּתָה עָלַי יַד-יְהוָה וַיּוֹצִיאֵנִי בְרוּחַ יְהוָה וַיְנִיחֵנִי בְּתוֹךְ הַבְּקָעָה
 ב וְהִיא מְלֵאָה עֲצָמוֹת: וְהֶעֱבִירֵנִי עֲלֵיהֶם סָבִיב וְסָבִיב וְהִנֵּה
 ג רַבּוֹת מְאֹד עַל-פְּנֵי הַבְּקָעָה וְהִנֵּה יִבְשׁוֹת מְאֹד: וַיֹּאמֶר אֵלַי
 ד בֶּן-אָדָם הֲתַחְיֶינָה הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי יְהוִה אַתָּה
 ה יָדַעְתָּ: וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנְבֵּא עַל-הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה וַאֲמַרְתָּ אֲלֵיהֶם
 וּלְעֲצָמוֹת הַיְבֻשׁוֹת שְׁמַעוּ דְבַר-יְהוָה: כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה
 ז לְעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה הִנֵּה אֲנִי מֵבִיא בְכֶם רוּחַ וְחַיִּיתֶם: וְנָתַתִּי
 ח עֲלֵיכֶם גְּדִים וְהֶעֱלֵתִי עֲלֵיכֶם בָּשָׂר וְקִרַמְתִּי עֲלֵיכֶם עוֹר וְנָתַתִּי
 ט בְּכֶם רוּחַ וְחַיִּיתֶם וַיִּדְעַתֶם כִּי-אֲנִי יְהוָה: וְנִבְּאתִי כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי
 י וַיְהִי-קוֹל כֹּה־נִבְּאִי וְהִנֵּה-דָעַשׂ וַתִּקְרְבוּ עֲצָמוֹת עֵצֶם אֶל-
 יא עֲצָמוֹ: וּרְאִיתִי וְהִנֵּה עֲלֵיהֶם גְּדִים וּבָשָׂר עֲלֵהּ וַיִּקְרַם עֲלֵיהֶם
 יב עוֹר מִלְּמַעְלָה וְרוּחַ אֵין בָּהֶם: וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנְבֵּא אֶל-הָרוּחַ
 יג הִנְבֵּא בֶן-אָדָם וַאֲמַרְתָּ אֶל-הָרוּחַ כֹּה-אָמַר יְהוָה אֲדֹנָי יְהוִה:
 יד מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בָּאֵי הָרוּחַ וּפְתִי בְהַרְגִּים הָאֵלֶּה וַיַּחְיוּ:
 יו וְהִנְבְּאתִי כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי וַתָּבוֹא בָהֶם הָרוּחַ וַיַּחְיוּ וַיַּעֲמִדוּ עַל-
 יז רַגְלֵיהֶם תֵּיל גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד: וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן-אָדָם הָעֲצָמוֹת
 יח הָאֵלֶּה כָּל-בֵּית יִשְׂרָאֵל הֵמָּה הִנֵּה אֲמַרְיָם יִבְשׂוּ עֲצָמוֹתֵינוּ
 יט וַאֲבָרָה תִּקְוַתֵנוּ נִגְזַרְנוּ לָנוּ: לָכֵן הִנְבֵּא וַאֲמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה-
 כ אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הִנֵּה אֲנִי פֹתַח אֶת-קְבֻרוֹתֵיכֶם וְהֶעֱלֵתִי
 כא אֶתְכֶם מִקְבֻרוֹתֵיכֶם עִמִּי וְהִבְּאתִי אֶתְכֶם אֶל-אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל:
 כב וַיִּדְעַתֶם כִּי-אֲנִי יְהוָה בְּפִתְחֵי אֶת-קְבֻרוֹתֵיכֶם וּבְהֶעֱלוֹתִי אֶתְכֶם
 כג מִקְבֻרוֹתֵיכֶם עִמִּי: וְנָתַתִּי רוּחִי בְכֶם וְחַיִּיתֶם וְהִנַּחְתִּי אֶתְכֶם
 כד עַל-אֲדַמַּתְכֶם וַיִּדְעַתֶם כִּי אֲנִי יְהוָה דְּבַרְתִּי וְעָשִׂיתִי נְאֻם-
 כה יְהוָה:

קרא את הקטע משירו של נפתלי הרץ אימבר, "תקוותנו" (שחלק ממנו נהפך ברבות הימים להמנון הלאומי, "התקווה").

עוד לא אבדה תקותנו / התקנה תנושנה
משוב לארץ אבותינו / לעיר בה דוד שנה.
(מן האתר "זמרשת").

יש הטוענים כי השיר מתכתב עם הפסוקים ביחזקאל, ל"ז, 1-14.
הסבר טענה זו על פי דברי העם ועל פי תשובת הנביא יחזקאל (פסוקים 11-14).

/המשך בעמוד 22/

פרק חמישי — קטע לניתוח ולהבנה (12 נקודות)

ענה על שאלה 14 חובה ועל שתיים מן השאלות 15-17 (לכל שאלה — 4 נקודות).

קרא בראשית, ג.

א והנחש היה ערום מפל
 ב חית השדה אשר עשה ה' אלהים ויאמר אל האשה אף
 ג כי אמר אלהים לא תאכלו מפל עץ הגן: ותאמר האשה
 ד אל הנחש מפרי עץ הגן נאכל: ומפרי העץ אשר בתוך הגן
 ה אמר אלהים לא תאכלו ממנו ולא תגעו בו פן תמתו:
 ו ויאמר הנחש אל האשה לא מות תמתו: כי ידע אלהים כי
 ז ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם כאלהים ידעי טוב
 ח ורע: ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וכי תאוה הוא
 ט לעינים ונחמד העץ להשכיל ותקח מפריו ותאכל ותתן גם
 י לאישה עמה ואכל: ותפקחנה עיני שניהם וידעו כי עירום
 יא הם ותפרו עלה תאנה ויעשו להם תגרת: וישמעו את קול
 יב ה' אלהים מתהלך בגן לרוח היום ויתחבא האדם ואשתו
 יג מפני ה' אלהים בתוך עץ הגן: ויקרא ה' אלהים אל
 יד האדם ויאמר לו איכה: ויאמר את קולך שמעתי בגן ואירא
 טו כי עירם אנכי ואחבא: ויאמר מי הגיד לך כי עירם אתה
 טז המד העץ אשר צויתך לבלתי אכל ממנו אכלת: ויאמר
 טז האדם האשה אשר נתתה עמדי הוא נתנה לי מן העץ
 יז ואכל: ויאמר ה' אלהים לאשה מה זאת עשית ותאמר
 יח האשה הנחש השיאני ואכל: ויאמר ה' אלהים אל הנחש
 יט כי עשית זאת ארוור אתה מפל הבמה ומפל חית השדה
 כ על גחנך תלך ועפר תאכל כל ימי חייך: ואיכה ואשית בינך
 כא ובין האשה ובין זרעך ובין זרעה הוא יסופך ראש ואתה
 כב תשופנו עקב: אל האשה אמר הרבה ארבה
 כג עצבוך והרנך בעצב תלדי בנים ואל אישך תשוקתך והוא
 כד ימשל בך: ולאדם אמר כי שמעת לקול אשתך
 כה ותאכל מן העץ אשר צויתך לאמר לא תאכל ממנו ארוור

ה האדמה בעבורך בעצבון האכלנה כל ימי חייך: וקוץ
 ט ודרדר תצמיח לך ואכלת את עשב השדה: פועת אפיק
 תאכל לחם עד שובך אל האדמה כי ממנה לקחת כי
 כ עפר אתה ואל עפר תשוב: ויקרא האדם שם אשתו חוה
 טא כי הוא היתה אם כל חי: ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו
 כתנות עור וילבשם:
 כב ויאמר ה' אלהים הן האדם היה כאחד ממנו לדעת טוב
 ורע ועתה ופן ישלח ידו ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי
 כג לעלם: וישלחהו ה' אלהים מגן עדן לעבול את האדמה
 כד אשר לקח משם: ויגרש את האדם וישכן מקדם לגן עדן
 את הכרבים ואת להט החרב המתהפכת לשמר את דרך
 עץ החיים:

ענה על שאלה 14 – חובה.

14. מי לדעתך האשם העיקרי בהפרת הצו האלוהי בסיפור גן עדן שלפניך? נמק את דבריך.

ענה על שתיים מן השאלות 15-17.

15. קרא פסוקים 6-11 בקטע שלפניך.

- א. ציין מפסוקים אלה שתי ראיות לשינוי התודעה של האדם אחרי שאכל מפרי עץ הדעת. בסס את דבריך על הכתוב. (2 נקודות)
- ב. הבא מפסוקים אלה ראיה שאלוהים מצליח בקלות לחשוף את האכילה האסורה. (2 נקודות)

16. באמצעות השורש א-כ-ל נוצר קשר של "מידה כנגד מידה" בין החטאים ובין העונשים. הבא מן הקטע שלפניך דוגמה אחת לקביעה זו, והסבר אותה.

17. קרא פסוקים 15-19 בקטע שלפניך.

ציין שתי תופעות בחיי האדם שהמספר מציג את מקורן בפסוקים אלה.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך